

Мовно-літературна галузь

Освітній компонент:

**Мови корінних народів та національних меншин
України у закладах загальної середньої освіти з
навчанням мовами корінних народів, національних
меншин**

**Навчальна програма
з угорської мови та читання
(складник типової освітньої програми)
для 1-2 класів закладів загальної середньої
освіти з навчанням угорською мовою**

Пояснювальна записка

Навчальна програма з угорської мови та читання для закладів загальної середньої освіти з навчанням угорською мовою розроблена відповідно до Закону України «Про освіту» (2017), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87. Вона є складником типової освітньої програми та базується на відповідних ключових Європейських компетентностях: уміння вчитися впродовж життя, спілкуватися державною і угорською мовами, спілкуватися іноземними мовами, застосовувати природничі науки і технології, використовувати математичні, інформаційно-комунікаційні, соціальні і громадянські, здоров'язбережувальні, загальнокультурні і підприємницькі компетентності.

Метою початкового курсу вивчення угорської мови у закладах загальної середньої освіти є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися угорською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; формування шанобливого ставлення до культурної спадщини; розвиток емоційно-чуттєвого досвіду, мовленнєво-творчих здібностей.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до угорської мови, читання, дитячої книжки, формування пізнавального інтересу до слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- розвиток мислення, мовлення, уяви, інтелектуальних і літературно-творчих здібностей школярів, сприяння індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через розвиток комунікативних умінь;
- формування повноцінних навичок читання і письма, уміння брати участь у діалозі, інсценізаціях, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;
- формування вмінь працювати з різними видами та джерелами інформації;
- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики й жанрів, формування прийомів самостійної роботи з дитячими книжками;
- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);
- дослідження мовних одиниць і явищ, опанування початкових лінгвістичних знань і норм угорської мови;
- залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях;
- формування первинних навичок співпраці в парах, групах та команді;
- виконання різних рольових функцій у колективі.

Відповідно до зазначених мети і завдань у початковому курсі вивчення мови виділено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Змістова лінія «Взаємодіємо усно» спрямована на формування у молодших школярів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Робота з аудіювання передбачає розвиток у дітей уміння зосереджено слухати все більш тривалі й складні висловлювання, розуміти їх з першого представлення, удосконалення слухової пам'яті. З цією метою слід розвивати мовленнєвий слух учнів, уміння уважно прислухатися до інформації й диференціювати у звуковому потоці специфічні елементи – схожі, але не однакові слова; слова певного складового складу; речення, що складаються з відповідної кількості слів; паузи в реченні тощо. При цьому результатом аудіювання має бути розуміння прослуханого: усвідомлення значення окремих елементів висловлювання (слів, сполучень слів, речень); його фактичного змісту.

При аудіюванні важливо не лише аналізувати зміст тексту, але й розуміти логіку його побудови, доцільність кожної із структурних частин, інтонаційні особливості деяких речень (що містять питання, спонукання); прислухатися до використання мовних засобів для створення певного настрою, враження та ін.

Для аудіювання необхідно добирати або складати текст, який відповідає завданням уроку за тематикою, обсягом, ступенем складності для учнів. В якості аудіотекстів можуть бути використані художні, науково-художні твори, а також зв'язні висловлювання вчителя про Україну, Угорщину, природу країн, видатних людей, у тому числі про письменників, художників, музикантів, захисників, волонтерів; про світ життя сучасної дитини (родина, школа, дружба, пригоди, захоплення); про шанобливе ставлення до угорської мови, української державної мови і мов народів Європи, у тому числі про мовні цікавинки (про значення, походження слова, про спосіб виконання цікавого завдання тощо). Бажано використовувати й тексти культурологічного змісту (про звичаї і традиції народів, які проживають в Україні).

Навчання говоріння передбачає цілеспрямовану комплексну роботу із збагачення словникового запасу школярів, виховання звукової культури мовлення, оволодіння граматичним ладом мовлення, розвитку виразності й зв'язності висловлювання, уміння розрізняти особливості й брати участь у діалозі й монологі.

У навчанні говоріння значна роль відводиться ігровим формам організації мовленнєвої діяльності: дидактичні ігри та ігри з логічним навантаженням сприятимуть розширенню й уточненню лексичного запасу молодших школярів; рухливі ігри із супровідними текстами й сюжетно-рольові, творчі ігри дозволять учням чітко визначити характер мовленнєвої ситуації, місце дії, підготовку співрозмовника, мету висловлювання.

Для розвитку діалогічного й монологічного мовлення необхідно створювати такі навчально-мовленнєві й комунікативні ситуації, які б стимулювали учнів висловлювати свої думки, почуття, потреби обговорювати проблеми, що їх цікавлять. Важливо вчити дітей висловлювати власну думку про ту чи іншу подію, явище; аргументувати свою думку, позицію; коректно вислуховувати інші думки, зіставляти їх з власною позицією.

При цьому слід широко застосовувати роботу в парах або невеликих групах, що створюватиме умови для активізації мовленнєвої діяльності більшості учнів класу, засвоєнню школярами культури спілкування, навичок використання формул мовленнєвого етикету, уміння уважно й доброзичливо вислуховувати співрозмовника; погоджуватися з ним або виражати незгоду в тактовній формі, сказати приємне тощо.

Змістова лінія «Читаємо» передбачає формування в учнів повноцінної навички читання, умінь самостійно вибирати й опрацьовувати літературні тексти різних видів, дитячі книжки, висловлювати своє ставлення до прочитаного, сприймати художній текст як засіб збагачення особистого емоційно-чуттєвого, соціального досвіду, користуватися раціональними прийомами пошуку потрібної інформації в різних джерелах, працювати з інформацією в різних форматах, застосовувати її в навчально-пізнавальних, комунікативних ситуаціях, практичному досвіді.

Навчання читання передбачає засвоєння механізму плавного складового читання або читання цілими словами, нормативне озвучування прочитаного у відповідності з правилами літературної вимови, адекватне розуміння представленої інформації, виховання інтересу й любові до читання, до дитячої літератури, виховання засобами художнього слова громадянина України, формувати позитивні естетичні смаки, розвивати емоційні почуття школярів, формувати моральні якості молодшого школяра, стимулювати пізнавальні інтереси, інтелектуальні здібності, удосконалювати мовлення.

З цією метою необхідно сприяти закріпленню продуктивних способів читання (спочатку – плавно по складах, потім – плавно цілими словами). Подальша робота з читання передбачає розвиток у дітей таких умінь:

читати вголос плавно, правильно, усвідомлено, виразно;

в темпі, що відповідає швидкості звичайного усного мовлення, орієнтуючи своє читання на слухача;

читати мовчки незнайомий текст із швидкістю, яка дещо вища за швидкість читання вголос, розуміти прочитане;

самостійно працювати з книгою (навчальною, пізнавальною, художньою, довідковою).

Роботу з читання слід організувати так аби читання учнів регулярно використовувалось як вид мовленнєвої діяльності (специфічна форма спілкування з автором повідомлення), важливий для вирішення різноманітних навчально-пізнавальних завдань: малювання за текстом, виготовлення предмета за прочитаною інструкцією, читання для слухача з метою донести зміст незнайомого йому тексту тощо.

Робота з читання передбачає також удосконалення у школярів уміння працювати з книгою як джерелом інформації.

З цією метою необхідно систематично пропонувати школярам завдання на знаходження певної сторінки в книзі, не гортаючи всю підряд; користування змістом; визначення на сторінці тексту із заданим змістом; диференціацію шрифтів (звичайний, жирний, курсив); розуміння призначення умовних позначок та ін.; а також на користування дитячою бібліотекою, самостійний вибір творів для читання.

Матеріалом для читання мають бути твори, що стимулюють інтерес до читання, сприяють вихованню громадянських почуттів й уявлень, навчають дітей бачити гармонію у природі, мистецтві, житті людей. Важливо продемонструвати молодшим школярам авторське, тематичне й жанрове розмаїття світу дитячої літератури, допомогти учням сформуванню особисті художні переваги, естетичний смак.

Коло читання складають тексти різних стилів (розмовного, художнього, науково-популярного), родів літератури (епічні, ліричні) й різних жанрів (загадки, прислів'я, приказки, казки, легенди, оповідання, вірші, байки тощо). Для читання молодшим школярам пропонуються твори усної народної творчості та твори майстрів художнього слова достатньо різноманітної тематики, у тому числі героїко-патріотичної: минуле й сучасне України та світу, звичаї і традиції угорського та українського народів, відомості про найбільш відомих письменників-класиків і сучасників, які пишуть для дітей та про дітей, про повсякденне життя й дитячі клопоти, про навчання й відпочинок, пригоди, природу, рослинний і тваринний світ, про піклування дорослих і дітей про нього.

Змістова лінія «Взаємодіємо письмово» спрямована на формування у молодших школярів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Навчання письма як виду мовленнєвої діяльності спрямовано на формування у школярів уміння будувати письмові висловлювання, використовувати писемне мовлення з комунікативною метою.

Репродуктивні види графічних завдань (списування, письмо по пам'яті, зорові й зорово-слухові диктанти), що використовуються в необхідній кількості й з поступовим нарощуванням правописних труднощів, будуть сприяти стабілізації техніки письма молодших школярів. Проте важливо не зловживати репродуктивними завданнями, оскільки вони не сприятимуть вирішенню комунікативних завдань. Для розвитку у дітей інтересу до продукування писемного мовлення доцільно впроваджувати творчі письмові роботи, наприклад, вільний диктант, переказ, твір, вільне письмо. При цьому слід організувати роботу так, аби у тих, хто виконує письмове завдання, обов'язково були читачі або співавтори.

Змістова лінія «Досліджуємо медіа» передбачає формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища» спрямована на дослідження учнями мовних одиниць і явищ угорської мови з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил правопису, на формування в молодших школярів умінь послуговуватися угорською мовою в усіх сферах життя, дотримуючись її літературних норм.

1. Текст, речення

Вивчення молодшими школярами елементів синтаксису необхідно для усвідомленої диференціації одиниць мовлення, розуміння логіки створення зв'язного висловлювання (діалогічного й монологічного текстів), адекватного ситуації спілкування інтонування речень. При цьому максимальна увага має приділятися структурі, зв'язності тексту, наявності в ньому основної думки, добору засобів зв'язку між реченнями.

В роботі над реченням передбачається робота над розумінням змісту, побудовою та використанням в мовленні речень, різних за метою висловлювання, а також окличних речень. В ході вивчення молодшими школярами елементів синтаксису доцільно сформулювати вміння диференціювати й використовувати однорідні члени й звертання в реченні.

Програма націлює також на спостереження над простими і складними реченнями, на формування практичних умінь розрізняти ці речення в усній і письмовій формі.

Доцільним є з'ясування зв'язку слів у реченні, поширення його за допомогою запитань.

2. Звуки і букви. Склад. Наголос

Вивчення фонетико-графічного матеріалу в початковому курсі угорської мови пояснюється необхідністю формування у школярів нормативних читання й письма, дотримання при говорінні норм літературної вимови, розпізнавання лексичного значення слів при зміні звука або наголосу.

Значна увага має приділятися розвитку слухо-артикуляційних навичок: ділити слова на склади, знаходити наголошений голосний, розрізняти на слух й відтворювати звуки угорської мови, зіставляти звук і відповідну йому букву. Програма початкового навчання не планує застосування повного звуко-буквеного розбору, особливо в письмовій формі. Пріоритет належить усному частковому розбору, спрямованому передусім на удосконалення артикуляційних і правописних навичок (за зразком учителя).

Даний розділ передбачає ознайомлення учнів з поняттям сильної і слабкої позиції звука у слові, що є передумовою формування значної частини орфоепічних й орфографічних навичок.

3. Значення слова

Основне завдання роботи над словом – збагачення й активізація словникового запасу школярів, розвиток умінь заглиблюватися у значення слова, помічати його виразно-зображувальні можливості; розвивати увагу до незнайомих слів, потребу з'ясовувати їх значення, правильно використовувати в мовленні.

Спочатку учням пропонують завдання на спостереження за значенням слів (підготовчі словниково-логічні вправи в період навчання грамоти), потім школярі аналізують суттєві ознаки поняття; відповідність виділених слів даному контексту. Метою творчих завдань є закріплення умінь використовувати лексикологічні поняття у власному мовленні, виходячи із ситуації спілкування.

Передбачено роботу над тематичними групами слів, які називають предмети, явища, характерні для національної культури: традиційні народні ігри, іграшки, забави, елементи народного костюму, предмети домашнього вжитку тощо.

Програма передбачає роботу над найбільш вживаними фразеологічними одиницями (без терміна).

Важливим аспектом навчання є формування й розвиток умінь користуватися різними словниками (шкільним тлумачним словником, словником синонімів, антонімів, перекладними словниками).

4. Будова слова

Робота над будовою слова здійснюється на пропедевтичному рівні і передбачає проведення підготовчих словотворчих спостережень й ознайомлення школярів із специфікою і роллю в мові кореня, префіксів, суфіксів, закінчень. Розбір слова за будовою необхідно поєднувати з елементами словотворчого аналізу, спостереженнями за роллю префіксів і суфіксів у творенні слів.

Така підготовка має слугувати кращому розумінню значення слова. Необхідно навчити учнів бачити різницю у значеннях споріднених слів з різними префіксами, суфіксами; бачити певну спільність значення неспоріднених слів з тим самим префіксом, з тим самим суфіксом.

Таким чином, робота над будовою слова має бути спрямована не стільки на самостійний розбір слова за будовою, скільки на збагачення й уточнення словникового запасу учнів, правильне використання слова в мовленні, вимову, написання його відповідно до літературних норм.

5. Правопис

Формування правописних умінь у молодших школярів передбачає умінь знайти у слові місце розбіжності вимови й написання, зіставити написане зі зразком. Умовами для правописної роботи є розвинений фонематичний слух учнів, умінь чітко промовити слово за правилами вимови й написання, орфографічна пильність, достатньо сформовані каліграфічні навички, умінь правильно виділяти у слові морфеми для здійснення перевірки написання.

Навчання правопису сприяє словникова робота, спрямована на запам'ятання буквенної або морфемної будови слова, яке часто використовується з комунікативною метою, на основі орфографічної вимови чи різних видів аналітичного списування.

Крім того, школярі засвоюють й усвідомлено використовують прості правила-інструкції, які не потребують багатокрокового алгоритму вирішення орфографічної задачі, а також орфографічні правила, які регламентують перевірку найбільш поширених орфограм (позначення на письмі ненаголошених голосних, що перевіряються наголосом; позначення на письмі дзвінких і глухих

приголосних; правила переносу слів; використання великої букви; окреме написання прийменників).

Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»;

2 клас – навчальні предмети «Угорська мова», «Читання» або інтегрований курс цих навчальних предметів;

3 клас – навчальні предмети «Угорська мова», «Літературне читання»;

4 клас – навчальні предмети «Угорська мова», «Літературне читання».

Особливості I циклу навчання

Стандарт початкової загальної середньої освіти передбачає поділ на два цикли, які враховують особливості фізичного, психічного і розумового розвитку дітей:

I цикл – 1-2 класи;

II цикл – 3-4 класи.

З метою дотримання принципів, на яких ґрунтується Нова українська школа, а саме: презумпція талановитості дитини, цінність дитинства, радість пізнання, розвиток особистості, здоров'я та безпека, - у першому циклі (1-2 класи) реалізація організаційної та змістової сторін процесу навчання грамоти відбувається на засадах доступності й перспективності, індивідуалізації й диференціації, оскільки передбачає врахування умінь, набутих дітьми у дошкільному віці, інтеграцію навчання елементарного читання й письма, розвиток або корекцію умінь виконувати звуковий аналіз слів, плавно по складах читати і писати, правильно сидіти за партою, тримати ручку чи олівець.

Навчання грамоти ділиться на три періоди: добукварний, букварний і післябукварний.

У добукварний період відбувається розвиток усного мовлення першокласників (уміння слухати-розуміти мовлення іншої людини, уміння говорити); формування елементарних аналітико-синтетичних умінь в роботі над текстом, реченням, словом, звуками мовлення; підготовка руки до письма. Тривалість добукварного періоду визначається вчителем з урахуванням підготовки учнів.

Протягом букварного періоду першокласники оволодівають початковими вміннями читати за навчальною книгою (букварем), писати в зошитах з друкованою основою та в зошитах з сіткою для першого класу, зіставляти звуковий і буквений склад слова, в аналітико-синтетичній діяльності моделювати й конструювати слова й речення. Крім того, продовжується робота з розвитку умінь слухати-розуміти усне мовлення, будувати власні висловлювання, брати участь у діалозі; з формування початкових уявлень про мову й умінь мовного аналізу.

Післябукварний період передбачає удосконалення уміння плавно по складах читати й писати, розвиток усного мовлення, уміння провадити елементарні аналітико-синтетичні операції з мовними одиницями різних рівнів.

Тривалість післябукварного періоду корегується вчителем з урахуванням підготовки учнів конкретного класу.

Важливою складовою періоду навчання грамоти є розвиток у першокласників інтересу до книги, формування уміння самостійно працювати з нею. В 1-му класі робота з книгою передбачає гортання, розглядання книги, з'ясування того, стовпчиком (віршами) чи довгими рядками вона написана (слово «проза» при цьому не використовується), один чи кілька творів у книзі, де (на якій сторінці) їх початок і кінець тощо. Школярі вчаться висловлювати передбачення (на основі ілюстрацій, заголовку, якого читає вчитель) про можливий зміст тексту, а після слухання робити висновок про правильність свого передбачення. З часом діти залучаються до читання назви книги, прізвища й імені автора, а на кінець року – до самостійного читання дитячої книги чи її фрагментів.

Для роботи з дитячою книгою в 1-му класі відводиться половина уроку один раз на тиждень. Крім того, на кожному уроці кілька хвилин відводиться тренувальній роботі з букварем чи іншою книгою: діти вчаться гортати його і знаходити вказану сторінку, віднаходити умовні знаки на сторінці, пояснювати правила ігрових завдань і т.п.

Заняття в цей період готують учнів до вивчення в 2-му класі окремих курсів (або інтегрованого курсу) – мови і читання.

Результати навчання

На кінець I циклу навчання

здобувач/здобувачка початкової освіти (учень/учениця):

- 1) взаємодіє з іншими усно, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
- 2) аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовує її; сприймає художній текст як засіб збагачення естетичного та емоційно-чуттєвого досвіду;
- 3) висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими письмово та в режимі онлайн, дотримується норм літературної мови;
- 4) досліджує індивідуальне мовлення – своє та інших, використовує це для власної мовної творчості, спостерігає за мовними явищами, аналізує їх.

№ п/п	I цикл (1-2 клас)	
	Загальні результати	Обов'язкові результати навчання здобувачів початкової освіти
до пункту 1		
1.1	Сприймає усну інформацію	Сприймає усну інформацію; перепитує, виявляючи увагу; доречно реагує
1.2	Перетворює усну інформацію	Відтворює основний зміст усного повідомлення відповідно до мети;

		на основі почутого малює/добирає ілюстрації; передає інформацію графічно
1.3	Виокремлює інформацію	Виокремлює цікаву для себе інформацію; передає її іншим
1.4	Аналізує та інтерпретує усну інформацію	Розпізнає ключові слова і фрази в усному повідомленні, виділяє їх голосом у власному мовленні; пояснює, чому зацікавила інформація; з допомогою вчителя/ вчительки виявляє очевидні ідеї у простих текстах, медіатекстах
1.5	Оцінює усну інформацію	Висловлює думки щодо усного повідомлення, простого тексту, медіатексту; намагається пояснити свої вподобання; звертається до дорослих за підтвердженням правдивості інформації
1.6	Висловлює і захищає власні погляди	Висловлює власні погляди на предмет обговорення; намагається зробити так, щоб висловлення було зрозуміле і цікаве для інших; правильно вимовляє і наголошує загальноживані слова у своєму висловленні
1.7	Використовує словесні й несловесні засоби під час представлення своїх думок	Розпізнає емоції своїх співрозмовників, використовує відомі словесні і несловесні засоби для передавання емоцій та настрою; розпізнає образні вислови і пояснює, що вони допомагають уявити; створює прості медіапродукти
1.8	Регулює власний емоційний стан	Розповідає про власні відчуття та емоції від прослуханого/ побаченого; ввічливо спілкується
до пункту 2		
2.1	Сприймає текст	Передбачає за обкладинкою, заголовком та ілюстраціями, про що йтиметься в дитячій книжці; читає вголос правильно, свідомо, цілими словами, нескладні за змістом і формою тексти; виявляє розуміння фактичного змісту прочитаного

2.2	Аналізує та інтерпретує текст	Пов'язує інформацію з тексту з відповідними життєвими ситуаціями; розрізняє головне і другорядне в тексті; визначає тему художнього твору, а також у простих медіатекстах
2.3	Збагачує естетичний та емоційно-чуттєвий досвід	Розповідає про власні почуття та емоції від прочитаного тексту; відтворює емоції літературних персонажів під час інсценізації
2.4	Оцінює текст	Висловлює власні вподобання щодо змісту прочитаних творів, літературних персонажів, намагається пояснити, що подобається, а що – ні; висловлює думки з приводу простих медіатекстів
2.5	Обирає тексти для читання	Обирає книжку для читання; пояснює власний вибір
2.6	Перетворює інформацію	Наоснові тексту малює/добирає ілюстрації, фіксує інформацію графічно
2.7	Читає творчо	Експериментує з текстом (змінює кінцівку, місце подій, імпровізує з репліками під час театралізації тощо)
до пункту 3		
3.1	Створює письмові висловлення	Пише рукописними буквами, зливо, розбірливо; створює невеликі та нескладні за змістом висловлення, записує їх; правильно записує слова, які пишуться так як вимовляються; створює прості медіапродукти з допомогою інших
3.2	Взаємодіє онлайн	Обмінюється короткими письмовими повідомленнями
3.3	Редагує письмові тексти	Перевіряє написане, виявляє і виправляє недоліки письма самостійно чи з допомогою вчителя/ вчительки; обговорює створений текст і вдосконалює його з допомогою інших
до пункту 4		
4.1	Досліджує мовні явища	Спостерігає за мовними одиницями та явищами, відкриває деякі закономірності співвідношення звуків і букв, значення слів, їх

		граматичної форми та ролі в реченні; спостерігає за власним мовленням та мовленням інших удосконалює власне мовлення з допомогою інших
4.2	Використовує знання з мови у мовленнєвій творчості	Експериментує зі звуками, словами, фразами в мовних іграх; аналізує з допомогою вчителя/вчительки мовлення літературних персонажів

**Очікувані результати навчання
здобувачів початкової освіти та зміст I циклу навчання**

Результати навчання та пропонований зміст з угорської мови та читання для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням угорською мовою	
1 évfolyam	
Fejlesztési követelmények	Tevékenységek/Ismeretek
Tematikai egység «Szóbeli kommunikáció»	
<p>A tanuló: <i>megérti</i> az egyszerű magyarázatok, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol; <i>bekapcsolódik</i> a közös tevékenységekbe, didaktikai játékokba, közben <i>végrehajtja</i> a hallott utasításokat; <i>hallgatja</i> és <i>megérti</i> a rövid kijelentéseket; <i>válaszol</i> a szöveghez kapcsolódó kérdésekre (<i>Ki? Mi? Hol? Mikor?Hogyan?</i>); <i>elmeséli</i> a hallott szöveg tartalmát; <i>kifejezisa</i>ját érzelmeit és érzéseit a hallottakról; <i>elmondja</i>, mi keltette fel az érdeklődését a hallottakban; <i>szerepenként eljátsza</i> az ismert meséket (a tanulókkal vagy a tanítóval); <i>bekapcsolódik</i> a számára érdekes beszéd témákba; <i>önállóan alkot</i>replikákat (kérdéselet) a beszédpartneréhez egy jól ismert témában, felelgetős mondókákban; <i>figyelmesen hallgatja</i>beszédpartnerét és <i>megfelelően, illendően válaszol</i>kérdéseire; <i>használja</i> a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit(megszólítás, köszönés, bocsánatkérés, köszöntés, kérés);</p>	<p>Feladatok utasításának értelmezése.</p> <p>A hallottak analízise és interpretációja. Szöveghez kapcsolódó kérdések megválaszolása.</p> <p>A hallott szöveg értelmezése.</p> <p>A mindennapi érintkezés nyelvi fordulatainak helyes használata. Szókincsfejlesztés (megszólítás, köszönés, bocsánatkérés, köszöntés, kérés).</p> <p>Mondatok alkotása szóban.</p>

<p><i>szerepenként olvassa</i> az olvasmány párbeszéd részét, megfelelően <i>használja</i> olvasás közben a hangleejtéseket, arcjátékot, tekintetet (előzetes felkészülés alapján); <i>van fogalma</i> legelterjedtebb információforrásokról: gyermekkönyvek, újságok, enciklopédiák, internet, könyvtár; <i>megkülönbözteti</i> a verbális és vizuális információt a szövegben; <i>eligazodika</i> különböző információforrások tartalmában; <i>megnevezi és megtalálja</i> a gyermekkönyvek, mesék szerkezeti részeit (író, cím, illusztrációk), amelyek alapján <i>kikövetkezteti</i>, hogy miről szólhat a könyv (olvasmány); <i>helyesen nevezi meg</i> a könyvet, irodalmi művet: először a szerzőjét, majd a címet; <i>megkülönbözteti</i> a mesét, elbeszélést és verset a kiadványokban szerkezeti felépítésük alapján; <i>betartja</i> az olvasáshoz szükséges helyes testtartást, a könyvhasználat szabályait (felnőtt felügyelete alatt); <i>érdeklődik, pozitívan áll</i> könyvekhez, a különböző műfajok olvasásához; <i>beszél</i> olvasási érdeklődési köréről; <i>elmondja</i>, hogy miről (kiről) szeret olvasni; <i>megnevezik</i> irodalmi hőseit, szereplőit.</p>	<p>– ismerkedés a koruknak megfelelőhazaikisebbségek ésmásképirodalmánakalkotásaival. (pl. Arany László, Benedek Elek, Wass Albert, Illyés Gyula meséi, mesefeldolgozásai); – tudományos, ismeretterjesztő gyermek kiadványok (enciklopédiák); – gyermek folyóiratok; <i>A gyermekirodalom témái:</i> a Haza, a Szülőföld szeretete, a család, élő- és élettelen természet, gyerekek, iskolai élet, barátság, jóság, becsületesség, vidám történetek.</p>
Tartalmi egység«Kommunikálunk írásban»	
<p>A tanuló: <i>ír</i> írott betűkkel, betartja a grafikai, technikai, higiéniai követelményeket: az írás megkezdése előtt <i>felveszi</i> tudatosan a helyes testtartást; helyesen <i>tartja</i> a tollat (ceruzát) ; a füzetet a padon a bal vagy jobb kézzel való írás követelményeinek megfelelően <i>helyezi</i> el; <i>eligazodik</i> a lapon (füzet oldalán), valamint a füzet grafikus rácsán; <i>megnevezi és leírja</i> az ábécé kicsi és nagy betűit, egyforma dőléssel, magassággal, szélességgel; <i>kitalálja és felírja</i> a rajz megnevezését, címet ad a szöveghez (a tanító segítségével); illusztráció alapján mondatokat <i>alkot és ír</i> (önállóan és a tanító segítségével);</p>	<p>Az olvasáshoz szükséges képességek és részképességek fejlesztése. A szabályos betűalakítás és -kapcsolás gyakorlása. A párbeszéd írásbeli szerkesztésének szabályai. Saját írásbeli kifejezések alkotása. Írásbeli munkák ellenőrzése Társalgás digitális eszközök segítségével (társalgáshoz való rövid írásos, írásbeli kifejezések digitális eszközök segítségével – kérdés, bocsánatkérés, köszönet, kívánság, kérés, köszöntés, meghívás, tanácsadás, beleegyezés, elutasítás stb., piktogramok</p>

<p><i>betartja</i> az írásbeli munkák megformálásának kultúráját; <i>ellenőrzi</i> a leírtakat; <i>észreveszi és kijavítja</i> az írásban elkövetett hibáit (grafikai, helyesírási, írásjelek) önállóan vagy a tanító segítségével.</p>	<p>érzelmeik ábrázolásához (hangulatjelek, ezen belül smile-ik grafikai ábrázolása).</p> <p>Magatartási szabályok és biztonság az online térben (a világhálón).</p>
<p>Tartalmi egység «Felfedezzük a médiát»</p>	
<p>A tanuló: <i>Értelmezi</i> az egyszerű média termékeket (képeket, képregényeket, gyermek folyóiratokat, stb.); <i>részt vesz</i> a média termékek tartalmának és alakjának a megbeszélésében; <i>kifejezi</i> saját gondolatait és érzelmeit az egyszerű médiatartalmakat illetően.</p>	<p>A médiáról való elképzelés, médiaműveltség (rendeltetés (cél) és célközönség (Ki fogja ezt nézni/hallgatni? Miért?); igaz és hamis információ).</p> <p>Vizuális média (a könyv mint az információ forrása, folyóiratok, újságok, fénykép mint az információ forrása (például: tájkép, arckép, életkép); a rajz mint az információ forrása. Képregény).</p> <p>Audiovizuális média (rajzfilmek, kedvenc hős, hang, zene a rajzfilmben, rajzfilmek megtekintéséhez szükséges kiválasztási kritériumok; mozi (információs rendeltetése).</p>
<p>Tematikai egység «Felfedezzük a nyelvtani jelenségeket»</p>	
<p>A tanuló: <i>megkülönbözteti</i> a magán- és mássalhangzókat hangzásuk és kiejtési módjuk szerint; <i>helyesen ejti ki</i> a hangokat; a hallott szó hangjait <i>megismétli, felidézi</i> (asszimilációs jelenség nélkül); <i>megmagyarázza</i> a szó jelentésének változását valamely hang cseréjének következtében; a beszéd hangjait írásban betűkkel <i>jelöli</i>; <i>megismétli</i> a betűk ábécés megnevezéseit; <i>megmagyarázza</i> a hangok és betűk közötti kapcsolatot a szótagban, szóban; <i>szótagokra bontja</i> a szavakat; <i>kapcsolatot keres</i> a szó és az adott tárgy, cselekvés, tulajdonság, szám ábrázolása között; <i>megkülönbözteti</i> a rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakat; <i>felismeri</i> a többjelentésű szavakat; <i>kiegészíti</i> a szavak tematikus csoportjait; <i>felismeri és megkülönbözteti</i> a tárgyakat, tulajdonságokat, cselekvést, számot megnevező szavakat;</p>	<p>A beszéd hangjainak megfigyelése, azok helyes ejtése.</p> <p>Hangok betűkkel való jelölése.</p> <p>Gyakorlatok szavak szótagokra való bontására különböző szabályokra (hosszú egyjegyű és kétjegyű mássalhangzóval: szel-lő, ket-tő, haty-tyú, asz-szony, stb.)</p> <p>Szavak lexikai jelentésének megfigyelése.</p> <p>Megismertetés a tárgyakat, tulajdonságokat, cselekvést, számot jelölő szavakkal.</p> <p>Mondatok megfigyelése és szerkesztése.</p>

<p><i>felteszi</i> a szavakhoz a <i>ki? mi? milyen? milyenek? mit csinál? mennyi?</i> kérdéseket;</p> <p><i>felismeri</i> a mondatot a grafikus útmutatók szerint (nagy betű az elején, írásjel a végén);</p> <p><i>meghatározza</i> a szavak mennyiségét a mondatban, amely 1-4 szóból áll;</p> <p><i>intonálásukat tekintve helyesen kiejti</i> (olvassa) a kijelentő, kérdő és felszólító mondatokat és megfelelően <i>formálja</i> azokat írásban (megfelelő írásjeleket alkalmaz);</p> <p><i>betartja</i> a nagy betű használatának szabályát a mondat elején;</p> <p><i>kiegészíti</i> a mondatot 1-2 tartalmilag odaillő szóval;</p> <p>ábra (rajz) alapján, adott szavak segítségével, adott témára mondatot <i>állít össze</i>;</p> <p><i>van elképzelése</i> a szövegről (gyakorlatilag megkülönbözteti azt a mondattól);</p> <p>címet <i>választ</i> a szöveghez;</p> <p><i>meghatározza</i> a szövegben lévő mondatok mennyiségét (2-4 mondatból), <i>megállapítja</i> azok határait a grafikus útmutatók szerint.</p>	<p>A betű mint a hang jele. Az ábécé. Nagy betű az emberek nevében, állatok becenevében és földrajzi megnevezésekben (városok, folyók megnevezései).</p> <p>Az írásbeli kifejezés szabályai (nagy betű a mondat elején, pont, felkiáltó jel, kérdőjel a mondat végén, szavak elválasztásának szabályai).</p> <p>A helyesírási szótár, mint a helyesírás leellenőrzésének forrása. A szótár felépítése, alkalmazásának sajátosságai.</p> <p>A nyomtatott szöveg, mint a helyesírás mintája.</p> <p>A szerkesztés, mint a szöveg tökéletesítésének módja.</p>
--	---

2 évfolyam	
Fejlesztési követelmények	Tevékenységek/Ismeretek
Tematikai egység «Szóbeli kommunikáció»	
<p>A tanuló:</p> <p><i>megérti</i> az egyszerű magyarázatok, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre <i>értelmesen válaszol, visszakérdez</i>; hallás után <i>végrehajtja</i> a tanító által adott tanulmányi feladatokat;</p> <p><i>felfogja</i> a monológ kijelentéseket, a szóbeli információt konkrét céllal használja;</p> <p><i>válaszol és feltesz kérdéseket</i> az elhangzott témához;</p> <p><i>visszamondja</i> a szöveg fő tartalmát;</p> <p><i>kiválasztja</i> a számára legérdekesebb információt a hallottakból és <i>megvitatja</i> azt társaival;</p> <p><i>véleményt alkot</i> az elhangzottakról, az eseményekről, szereplőkről;</p> <p><i>elmondja</i> a saját érzéseit, amelyet a szöveg váltott ki belőle;</p> <p><i>megmagyarázza</i> mi tetszett neki és mi nem;</p> <p><i>részt vesz</i> a párbeszédnek, népköltészeti alkotások, mesék, versek eljátszásában;</p>	<p>Feladatok utasításának értelmzése.</p> <p>A hallottak analízise és interpretációja. Szöveghez kapcsolódó kérdések megválaszolása.</p> <p>A hallott szöveg értelmezése.</p> <p>Szóbeli információ értékelése.</p>

<p><i>megfelelően használja</i> a hangerejét, a beszéd ritmusát, mimikáját, gesztusait, mozdulatait; <i>be kapcsolódik</i> a párbeszédbe, <i>fenntartja</i> és <i>kezdeményezi</i> a párbeszédet a már jól ismert és kedvelt témáról; <i>alkalmazza</i> a beszéd etikettét (udvarias kifejezéseket); <i>betartja</i> a társalgási szabályokat; a helyzetnek megfelelően <i>használja</i> a nonverbális kommunikáció eszközeit (gesztus, mimika, stb.); <i>szabályozza</i> légzését, hangerejét, beszédütemét a társalgás folyamán; <i>elmondja</i> a szöveg tartalmát segédeszközök alapján (illusztráció, vázlat, kulcsszavak, szókapcsolatok); saját véleményét <i>alkot</i> az illusztrációkról; <i>elmeséli</i> a saját megfigyeléseit és benyomását, eseményeket a saját életéből; <i>magabiztosan fejezik</i> saját gondolatait.</p>	<p>A mindennapi érintkezés nyelvi fordulatainak helyes használata. Szókincsfejlesztés (megszólítás, köszönés, bocsánatkérés, köszöntés, kérés).</p> <p>Mondatok alkotása szóban.</p>
<p>Tartalmi egység «Olvasunk»</p>	
<p>A tanuló: helyesen, öntudatosan, folyékonyan, egész szavakkal <i>olvassa</i> az egyszerű tartalmú és formájú szövegeket; <i>kifejezi</i> a kezdetleges készségeit néma olvasásból; <i>megmagyarázza</i> a szavak egyenes és átvitt értelmének többségét; <i>megtalálja</i> a szövegben az ismeretlen szavakat, tisztázza jelentését használva a lábjegyzetet, értelmező szótárt (tanítói segítséggel); <i>helyesen használja</i> a hanglejtést egyszerű mondatoknál (kijelentő, kérdő, felkiáltó, felszólító, óhajtó); a szöveg tartalmától függően <i>alkalmazza</i> a kifejező olvasás eszközeit: szabályozza az olvasás tempóját, hangerejét, légzését (önállóan vagy a tanító utasítására); <i>önállóan olvas, megkülönbözteti</i> az előző órákon tanult kisebb formájú népköltészeti alkotásokat és irodalmi műfajokat (mese, vers, elbeszélés), <i>helyesen megnevezi őket</i>, meghatározza érzelmi hangulatát; <i>önállóan olvas és megkülönbözteti</i> a nem szépirodalmi szövegeket, melyből hiányzik a párbeszéd és a képletes kifejezések, de jelen vannak benne a tudományos fogalmak, tények, történelmi dátumok; a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegek felépítésében <i>kiemeli</i> a címet, az illusztrációkat, sémákat, táblázatokat és ezeket <i>felhasználja</i> a szöveg tartalmának jobb megértésére; <i>érti</i> a szöveg fő gondolatait és tartalmát (tanító segítségével) a szépirodalmi és nem szépirodalmi</p>	<p>Az olvasáshoz szükséges képességek és rész-képességek fejlesztése.</p> <p>Egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján.</p> <p>Az olvasott szöveg értelmezése.</p> <p>Szépirodalmi művek nyelvezete:</p>

<p>szövegben; <i>megmagyarázza</i> mikor, hol játszódnak az események;</p> <p><i>helyesen nevezimeg</i> a szereplőket a szépirodalmi szövegben, kiemeli a szöveg főszereplőit;</p> <p><i>felsorolja</i> az érdekes tényeket, fontos eszméket az információs szövegben;</p> <p><i>meghatározza</i> a szereplők és az események közötti kapcsolatot;</p> <p><i>kérdéseket tesz fel</i> az elolvasott szöveghez azzal a céllal, hogy pontosítsa saját szövegértését;</p> <p><i>felismeri és megnevezi</i> a szövegben az átvitt értelmű szavakat, kifejezéseket és megmagyarázza szerepüket a szövegben (tanító segítségével);</p> <p><i>átadja</i> (részletesen vagy egy részletet) a mű vagy anna kegy epizódjának tartalmát betartva a logikai sorrendet, figyelembe véve a szöveg felépítését: bevezetés, tárgyalás, befejezés;</p> <p><i>megmagyarázza, értékeli</i> és véleményt alkot tetteiről (tanító segítségével);</p> <p><i>elmeséli</i> élményeit és érzéseit az olvasottakról (mi tetszett/ mi nem tetszett/ mi volt érdekes/és nem érdekes/ mi újat tanult);</p> <p>a szövegből tényekkel <i>támasztja alá</i> a gondolatait;</p> <p>az elolvasott tartalmat <i>összeköti</i> saját tudásával, előzetes olvasói valamint saját érzelmi élettapasztalataival;</p> <p><i>kifejezi</i> saját hozzáállását az eseményekhez, a szereplők tetteihez illusztráció készítésével, szavallással, a történet egyes részeinek eljátszásával (verbális és nonverbális eszközök alkalmazásával);</p> <p><i>improvizál</i>, mesék, versek, elbeszélések alapján párbeszédet alkot;</p> <p><i>részt vesz</i> az olvasmány megbeszélésében: érdeklődő és figyelmes <i>hallgatója</i> a többi beszélgető társának, toleráns a véleményükkel szemben, társalgási szinten <i>magyarázza</i> véleményét, észrevételeit;</p> <p><i>ismeri és megnevezi</i> a legfontosabb információ szerzésre alkalmas forrásokat: internet, könyvtár, televízió, gyerek folyóiratok, újságok, könyvek;</p> <p>a tananyag szövegeiben <i>megtalálja</i> a tanító által feltett kérdésekre a válaszokat;</p> <p><i>keresési tapasztalatait</i> alkalmazza különböző gyerekkiadványok esetében;</p> <p>a szövegekben <i>megérti és alkalmazza</i> a különböző grafikus ábrákat (táblázat, séma, ...);</p>	<p>párbeszéd, monológok, elbeszélő művészi kifejezés eszközei a szövegben (összehasonlítás, metafora, stb., szakszavak bevezetése nélkül), a szavak egyenes és átvitt értelme a szépirodalmi szövegben; szavak és kifejezések, amelyek jellemzik a szereplőt, az eseményeket; vers (rím, ritmus, hangulat a versben, hangerő és tónus, a vers olvasásának üteme, érzelmi hatás, stb.)</p> <p>Ösztönös tapasztalat formálása az olvasottak tartalma alapján.</p> <p>Gyerek könyvek használata.</p> <p>Ajánlott irodalmi művek: – magyar nép- és műköltészeti alkotások megismertetése, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése. – ismerkedés a koruknak megfelelő hazai kisebbségek és más népek irodalmának alkotásaival. (pl. Arany László, Benedek Elek, Wass Albert, Illyés Gyula meséi, mesefeldolgozásai);</p>
--	---

<p><i>elemzi</i> a kapott információkat, a felnőttektől pedig megerősítést, igazolást vár;</p> <p>a kapott információkat <i>alkalmazza</i> tanulmányi tevékenységében és a gyakorlati megfigyelései során;</p> <p>a szövegből nyert információkat verbálisból vizuálisba alakítja át (rajz, mesefilm, táblázat stb.);</p> <p><i>ismerkedni kezd</i> a gyerekkönyvekkel, azok fedőlapjával, címlapjával, illusztrációival, tartalmával);</p> <p>képes előre felmérni az olvasmányok tartalmát már néhány közölt elem alapján;</p> <p><i>képes megkülönböztetni</i> a könyvek típusát tartalmuktól függően: elbeszélések, szöveggyűjtemény, enciklopédia, gyerekfolyóirat, szótár;</p> <p>az adott témának megfelelően <i>képes könyvet választani</i>: mese az állatokról, kalandkönyvek, fantasztikus könyvek stb.</p> <p><i>meghatározza</i> olvasmányának célját (a szükséges információ megszerzésének érdekében), osztályozza, <i>elolvassa</i> a megfelelő könyveket, megmagyarázza választását;</p> <p><i>elolvassa</i> a könyveket, azok egyes epizódjait a szöveg pontosabb megértéséért és az olvasási készség fejlesztése céljából;</p> <p><i>van fogalma</i> a gyerekkönyvek műfajáról;</p> <p><i>megnevezi</i> azokat az elbeszéléseket, gyerekkönyveket, amelyek elnyerték tetszését, elmeséli a legérdekesebb epizódokat;</p> <p><i>megnevezi</i> néhány általa elolvasott könyv íróját;</p> <p><i>megnevezi</i> Magyarország állami jelképeit, nemzeti szimbólumait, a magyar népszokásokat</p> <p><i>meghatározza</i> olvasmányának célját (a szükséges információ megszerzésének érdekében), osztályozza, <i>elolvassa</i> a megfelelő könyveket, megmagyarázza választását;</p> <p><i>elolvassa</i> a könyveket, azok egyes epizódjait a szöveg pontosabb megértéséért és az olvasási készség fejlesztése céljából;</p> <p><i>van fogalma</i> a gyerekkönyvek műfajáról;</p> <p><i>megnevezi</i> azokat az elbeszéléseket, gyerekkönyveket, amelyek elnyerték tetszését, elmeséli a legérdekesebb epizódokat;</p> <p><i>megnevezi</i> néhány általa elolvasott könyv íróját;</p> <p><i>megnevezi</i> Magyarország állami jelképeit, nemzeti szimbólumait, a magyar népszokásokat.</p>	<p>– tudományos, ismeretterjesztő gyermek kiadványok (enciklopédiák);</p> <p>– gyermek folyóiratok;</p> <p><i>A gyermekirodalom témái:</i> a Haza, a Szülőföld szeretete, a család, élő- és élettelen természet, gyerekek, iskolai élet, barátság, jóság, becsületesség, vidám történetek.</p>
<p>Tartalmi egység «Kommunikálunk írásban»</p>	

<p>A tanuló: <i>helyesen ír</i>, tisztán, precízen, egyformán döntve a betűket; <i>betartja</i> az írás higiéniai szabályait; a címet önállóan írja a megfelelő helyre, ügyel a margóra, a sor kezdetére és végére, az új bekezdése; a javításai precízek; a verseket oszlopokba képes rendezni; a táblázatba a szavakat a megfelelő helyre írja; <i>tisztában van</i> az írásbeli értesítések fogalmával (hirdetmény, levél, üdvözlőlap stb.); képes önállóan megtervezni írásbeli dolgait (méret, szín, betűtípus, stb.); <i>helyreállít</i> 3-4 mondatos deformált szöveget; egy általa jól ismert témáról képes rövid véleményt megfogalmazni és leírni; <i>leellenőrzi és kijavítja</i> (a tanító segítségével) az általa leírt szöveg helyesírását; <i>kiküszöböli</i> gyakori szóismétlést rokon értelmű szavak használatával.</p>	<p>Az íráskészség kialakítása és fejlesztése.</p> <p>Írásbeli kifejezőképesség kialakítása.</p> <p>Szöveg ellenőrzése és szerkesztése.</p>
<p>Tartalmi egység «Felfedezzük a médiát»</p>	
<p>A tanuló: <i>kezeli</i> az egyszerű média termékeket; <i>megvitatja</i> az egyszerűbb médiaszövegek tartalmát; <i>elmondja</i>, miről szólnak; <i>eldönti</i>, miről és kinek szólnak ezek a médiaszövegek; <i>megmagyarázza</i> milyen verbális és nonverbális információkat tartalmaznak; <i>kifejezi</i> véleményét a média termék formájáról és tartalmáról; <i>létrehoz</i> egyszerű média termékeket (levél, sms, közlemény, fotó, kollázs stb) mások segítségével.</p>	<p>Ismerkedés a média fogalmával, média termékekkel való munka. Internet (általános tudnivalók a virtuális beszélgetésről, illemszabályairól, veszélyeiről). Kompjuteres játékok, mint a tanulás forrásai, fejlesztés és pihenés. Hatásai az egészségre. Reklámok (a reklámok hatásai az emberek viselkedésére, reklám a médiában, hogyan kerüljük el a nem kívánt reklámok megjelenését). A médiaszövegek tartalma és formája (ezek hatása a személyiség fejlődésére (szín, zene, animációs mesefilmek), zene a reklámokban.</p>
<p>Tematikai egység «Felfedezzük a nyelvtani jelenségeket»</p>	
<p>A tanuló: <i>kísérletezget</i> a szavakkal: változtat, hozzáad, elvesz egy betűt, egy szótagot úgy, hogy új szó jöjjön létre; <i>helyesen hangsúlyozza</i> a szavakat; <i>elválasztja</i> a szavakat; <i>ismeri és tudja</i> a magyar ábécét. <i>betűrendbe rak</i> 5-6 szót, figyelembe véve a kezdőbetűt;</p>	<p>A szavak felépítésének, jelentésének megfigyelése, a hangok helyes kiejtése.</p> <p>Használja a szótagoás szabályait.</p>

<p>a betűrendre támaszkodik a szótárral való munka során; <i>felismeri</i> a rokon- és ellentétes értelmű szavakat; <i>megkülönbözteti</i> az egyenes és átvitt értelmű szavakat; <i>igyekszik megmagyarázni</i> a többjelentésű szavak jelentésbeli különbségeit; 2 csoportra osztja a szavakat jelentésük szerint; kiegészíti az egyes csoportokat 2-3 szóval; értelemszerűen használja a mindennapi beszédben a különböző lexikai csoportba tartozó szavakat; <i>megkülönbözteti</i> a tárgyakat jelentő, tulajdonságokat jelentő, cselekvést jelentő, a tárgyak mennyiségét jelentő szavakat; <i>önállóan keres</i> 4-5 szót, melyek ki? mi? kik? mik? milyen? milyenek? mit csinál? mit csinálnak? hány? kérdésre felelnek; csoportosítja a szavakat jelentésük és a hozzájuk feltett kérdések szerint (szófajok szerint); <i>különbséget tesz</i> a ki? és a mi? kérdésre felelő szavak között; helyesen használja a nagy/kis betűt a tulajdonnevekben/köznevekben; <i>használja</i> a főnevet egyes, többes számban (egy-sok); <i>felismeri</i> milyen? kérdésre felelő szavakat mondatokban, illetve szövegben; szókapcsolatokat alkot főnév és melléknév felhasználásával; a megadott főnévhez a megfelelő tulajdonságot párosítja; <i>felismeri</i> a cselekvést jelentő szavakat, kérdéseket tesz fel hozzájuk; önállóan keres igéket saját gondolatainak kifejezéséhez; <i>megkülönbözteti</i> a tárgyak mennyiségét kifejező szavakat, kérdéseket tesz fel hozzájuk; mennyi?; szókapcsolatokat alkot számnév és főnév felhasználásával; <i>felismeri</i> a mondatokban a kötőszavakat; <i>magyarázza</i> a mondatok szerepét a beszélő szándéka szerint; <i>helyes hangletéssel mondja</i> a kijelentő, kérdő, felkiáltó, felszólító és óhajtó mondatokat; írásban helyesen használja a mondatvégi írásjeleket; <i>bővíti</i> a mondatot a kérdésnek megfelelően; mondatokat alkot kép, illetve megadott téma alapján; <i>felismeri</i> a szöveg típusait; <i>megkülönbözteti</i> az elbeszélő és leíró szöveget, magyarázza azok rendeltetését; címet választ a szöveghez;</p>	<p>Az ábécé használata.</p> <p>A szavak lexikai jelentésének megfigyelése. A nyelv lexikai gazdaságának használata a mindennapi beszédben.</p> <p>Szavak megfigyelése, melyek tárgyakat, tulajdonságokat, cselekvést és a tárgyak mennyiségét jelölik.</p> <p>A főnév szerepének megfigyelése a beszédben és annak felhasználása saját gondolatainak kifejezésére.</p> <p>A melléknév kifejező eszközeinek megfigyelése és azok felhasználása beszédünkben.</p> <p>Az igék szerepének megfigyelése a beszédben és azok alkalmazása mondanivalónk kifejezésében.</p> <p>Megfigyelni a számneveket és azok használatát a beszédben.</p> <p>Megfigyelni a kötőszavak jelentését a beszédben és azok felhasználást a szavak mondatba fűzésénél.</p>
---	---

<p><i>kijelöli</i> a szöveg bevezető, fő és befejező részét; <i>megmagyarázza</i> a szöveg kifejező eszközeit; <i>összeállít</i> és leír egy rövid (3-4 mondatos) szöveget illusztráció, képsorozat illetve élmény alapján; bekezdéseket alkalmaz a szöveg leírásakor; <i>felhasznál</i> névmásokat, határozószókat odaillő szinonimákkal (kifejezések használata nélkül) a szövegben a mondatok kapcsolata céljából; <i>ellenőrzi</i> és javítja saját szövegeit, lexikai ismétlések elkerülése végett.</p>	<p>Mondatok megfigyelése és alkotása. Kijelentő, kérdő, felkiáltó, felszólító és óhajtó mondat. Szöveg megfigyelése és összeállítása. Szövegszerkesztés fejlesztése.</p>
---	--